

Na UK proběhla první celostátní konference ombudsmanských osob v České republice

18.10.2024 - Jitka Jiříčková | Univerzita Karlova

V pátek se ve Vlasteneckém sále Karolina uskutečnila první celostátní konference ombudsmanských osob a ombudsmanek v ČR. Za UK na ní vystoupili kancléřka UK Petra Štanclová a ombudsmanka UK Kateřina Šámalová a děkan Právnické fakulty Radim Boháč.

„Naším cílem je podpořit stávající ombudsmanky a ombudsmany tím, že vytvoříme platformu pro sdílení zkušeností, diskuzi o aktuálních výzvách i networking,“ zahájil celodenní konferenci viceprezident Asociace firemních ombudsmanů ČR Jan Dolejš. Akce také podle něj ukáže vedoucím firem a institucí přínosy funkce ombudsmanských osob na jejich pracovištích, a především poskytne praktické rady jak vytvářet bezpečné pracovní prostředí, budovat etickou firemní kulturu a v neposlední řadě také předcházet konfliktům. „Naprosto zásadním předpokladem úspěchu práce ombudsmanských osob je důvěryhodnost,“ shrnul Jan Dolejš.

Kancléřka Univerzity Karlovy Petra Štanclová představila hlavní kroky, jimiž se univerzita snaží setrvale zlepšovat své pracovní a studijní prostředí. „Zavedli jsme institut ombudsmanky, který již dva roky zastává Kateřina Šámalová. Vedle toho má všech našich sedmnáct fakult své kontaktní osoby na pozici ombudsmanek a ombudsmanů, protože věříme, že jsou to ty klíčové osoby, které dokáží zajistit inkluzivní prostředí celé akademické obci, a to jak zaměstnancům a zaměstnankyním tak samozřejmě i studujícím,“ uvedla kancléřka UK.

„Ombudsmanská osoba má úžasnou schopnost identifikovat chybu v systému, zjednat nápravu a svými postupy i řešeními vnést do pravidel či zákonů lidskost,“ shrnula starostka Prahy 1 Tereza Radoměřská, jejíž městská část dala konferenci záštitu.

Po úvodních slovech už následoval první dopolední blok krátkých přednášek týkajících se trendů a výzev, jež musí ombudsmanské osoby na svých působištích řešit. „Z našich zjištění v rámci neformální ankety mezi účastníky této konference vyplynulo, že většina z vás vnímá svou pozici v organizaci jakožto dobrou nebo i velmi dobrou. To je pozitivní zjištění, jež dokládá, že pokud se vedení firem a institucí rozhodne pro zřízení pracovní pozice ombudsmanky, nejde o pouhou formalitu, ale přikládají jí značný význam,“ ocenil zástupce Asociace firemních ombudsmanů ČR Vítězslav Pečínka.

Anketu mezi ombudsmanskými osobami na UK zrealizoval u příležitosti Mezinárodního dne ombudsmanských osob (*slaví se každý druhý čtvrtek v měsíci říjnu – pozn. red.*) také magazín Forum. Její výsledky si můžete přečíst [zde](#).

„Pohybujeme se v konfliktních oblastech, ale vnášíme do nich systémová řešení. Máme velice blízko k mediátorům, a dokonce bych řekla, že fungujeme na škále od ‘hasičů požárů’ až po ‘architektury firemní kultury’,“ vystihla princip práce ombudsmanských osob prezidentka Asociace firemních ombudsmanů ČR Dana Potočková s tím, že řada problémů, které její kolegové a kolegyně řeší, má společné kořeny, a právě jejich postupným rozkrýváním dochází na pracovištích k trvalým systémovým změnám k lepšímu. Což je právě smysl práce ombudsmanských osob – nejen hasit, ale především se snažit požárům předcházet.

„Proč vlastně firmy a organizace potřebují ombudsmanské osoby? Protože v sobě spojují kompetence mnoha profesí, jejichž společným zájmem je budovat zdravé, bezpečné a důvěrné prostředí. Navíc mají často lepší podmínky ke hledání flexibilního neformálního řešení, jež vychází z každé unikátní situace,“

upozornila Dana Patočková. Pozice ombudsosob v institucích je podle ní nezastupitelná i z důvodu jejich neutrality, díky níž jsou pro své okolí důvěryhodní. „Z principu své práce se dostávají k zásadním a samozřejmě také citlivým skutečnostem, dovedou o nich kompetentně informovat vedení společnosti, čímž také zásadně ovlivňují a posouvají celkovou kulturu pracovního prostředí,“ poukázala prezidentka Asociace firemních ombudsmanů ČR Dana Patočková.

Ombudsmanka UK Kateřina Šámalová nastínila základní kontury problematiky ochrany práv studujících a zaměstnanců. „Univerzita Karlova očekává, že všichni budou aktivně a vědomě vytvářet bezpečné prostředí. Chovat se k sobě ohleduplně, angažovaně, profesionálně, s úctou a tolerancí a v souladu s etickým kodexem. Stejně tak se ale očekává, že upozorní na případné nevhodné chování jiných, budou od něho odrazovat a také dokáží poskytnout podporu těm, kteří jsou nevhodnému chování vystaveni,“ upozornila Kateřina Šámalová. Přiznala rovněž, že se ona i její kolegyně a kolegové na fakultách neustále učí a zdokonalují ve své službě akademické obci, a i po dvou letech, kdy působí na pozici ombudsmanky UK, dostává zpětné vazby, jež jsou pro ni nové a posouvají ji v dovednostech dál. „Mu vás ujistit, že opravdu věnujeme stejnou pozornost všem podnětům napříč naší akademickou obcí. Je to výsledek obrovského úsilí, které vedení Univerzity Karlovy této problematice, a konkrétně tématu sociálního bezpečí, věnuje,“ ocenila ombudsmanka Kateřina Šámalová.

Následná panelová diskuze ještě rozebrala ještě podrobněji činnosti, pravomoci a odborné předpoklady ombudsosob. Popolední blok se pak zaměřil na pozice ombudsosob z pohledu jejich zřizovatelů. Rovněž se sdílely příklady dobré praxe. Druhá část odpoledních přednášek se věnovala tématu podpory ombudsosob v jejich každodenní práci a celodenní konferenci ukončil podvečerní neformální networking.

<https://cuni.cz/UK-6311.html?locale=cz&news=23538>